7/4293

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn.Güldal AKŞİT)

SAYI : B.02.0.007/00. 2286 **27/12/2004**
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 13.12.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8320 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile Adana Milletvekili Sayın Prof.Dr.N.Gaye ERBATUR (2 adet), İstanbul Milletvekili Sayın Ali Rıza GÜLÇİÇEK ve Denizli Milletvekili Sayın Ümmet KANDOĞAN'a ait Yazılı Soru Önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Güldal AKŞİT
Devlet Bakanı

Dağıtım:
Gereği :
- TBMM Genel Sekreterliği
  (Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
  Ek: 4 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :
- Başbakanlık
  (Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
  Ek: 4 Yazı

7/4293

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ÜMMET KANDOĞAN'IN 7/4293 NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR

SORU 1 :

Resmi rakamlara göre Türkiye'de kaç engelli vatandaşımız bulunmaktadır? Bunları engelli gruplarına göre belirtir misiniz?

CEVAP 1 :

Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı ve Başbakanlık Devlet istatistik Enstitüsü Başkanlığı tarafından 2002 yılında yapılan "Türkiye Özürlüler araştırması" sonuçlarına göre; toplam özürlü nüfus sayısı; 8.430.000 olup özürlü olan nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %12.29'dur.

Araştırma sonuçlarına göre özürlülerin, özür gruplarına göre dağılımı (Yaklaşık Olarak)

Özür Türü	***Toplam Sayı***
Görme Özürlüler	412.000
İşitme Özürlüler	252.000
Dil ve Konuşma Özürlüler	263.000
Zihinsel Özürlüler	331.000
Süreğen Hastalığı Olanlar	7.172.000
Türkiye Toplamı	**8.430.000**

SORU 2 :

Doğuştan veya sonradan özürlülüğün engellenmesine ilişkin olarak herhangi bir çalışmanız var mıdır? Varsa bunlar nelerdir? Bu çalışmaları yeterli buluyor musunuz?

CEVAP 2 :

Doğuştan veya sonradan olan özürlülüğün önlenmesine yönelik olarak Özürlüler İdaresi Başkanlığına bağlı olan Tıbbi Hizmetler Dairesi Başkanlığı bünyesinde yürütülen faaliyetler :

7/4293

Araştırma çalışmaları

- Özürlülüğün önlenmesi ve özürlülük alanında çalışan akademisyenlerin belirlenmesine yönelik bir araştırma yapılmıştır. Araştırma sonuçları www.ozida.gov.tr adresinde paylaşılacaktır.
- Yaşlılıkta ortaya çıkan özür çeşitleri nedenleri ve önlenmesine yönelik olarak Başkanlığımız, Türk Tabipler Birliği ve Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim dalı işbirliği ile "Yaşlılarda özürlülüğün değerlendirilmesine yönelik çok merkezli epidemiyolojik çalışma" gerçekleştirilmiş çalışmanın sonuçları 2000 yılında basılarak dağıtımı sağlanmıştır.
- İş kazalarında insan faktörünün saptanması amacıyla "iş kazaları ile risk alma eğilimi arasındaki ilişki" araştırması yapılmıştır.
- Trafik kazalarının önlenmesi özürlülerin trafik ortamında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri konulu rapor hazırlanarak TBMM Trafik araştırma komisyonuna iletilmiştir.

Yasal çalışmalar

- Önemli özürlülük nedenlerinden olan trafik kazalarının önlenmesinde insan faktörünün kazalar üzerinde etkisini azaltmak üzere uzun yıllardır batılı ülkeler tarafından kullanılan Psikoteknik Değerlendirmenin ülkemizde uygulama alanının geliştirilmesine yönelik bir dizi faaliyet gösterilmiştir. Başkanlığımız üniversiteler, sivil toplum örgütleri ve Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu İç İşleri Bakanlığı belediyeler ile işbirliği sonucunda hazırlanan yasa değişikliği ve yeni yasal düzenlemelerin hazırlanması çalışmaları tamamlanmış ve Karayolları Güvenlik kuruluna sunulmuştur.

Toplumsal duyarlık oluşturma

- Başkanlığımız ve TRT genel Müdürlüğü işbirliği ile doğuştan özürlülüğün önlenmesine yönelik olarak **"Geç Olmadan"** ana başlıklı 5 adet spot film hazırlanmıştır. Bu spot filmlerde hamilelik öncesi ve hamilelik döneminde özürlü çocuk sahibi olmamak için dikkat edilmesi gereken hususlar dramatik biçimde dile getirilmiştir. Hazırlanan filmler ülke çapında yayın yapan yerel bölgesel ulusal kanalların tümüne iletilmiş ayrıca TRT televizyonlarında yayınlanması sağlanmıştır.
- Doğuştan özürlülüğe yol açan Nöral tüp defektlerinin ve önlenmesinde folik asitin kullanımı konusunda broşür hazırlanarak dağıtımı sağlanmıştır.

- İşitme engeli ile doğan bebeklerin erken tanılanması ve erken rehabilite edilmesine yönelik bir dizi çalışma gerçekleştirilmiştir. Çeşitli hastanelerde otoaküstik emisyon test cihazı ile yeni doğanların işitmelerinin taranmasına olanak sağlayan üniteler açılmıştır. Bu ünitelerde işitme engeli olduğu şüphesi bulunanlar Hacettepe Üniversitesi Odyoloji Bölümü tarafından değerlendirilmekte ve gerekli eğitim, cihazlandırma yapılmaktadır. İşitme taramasının yurt genelinde yaygınlaşması için "Ulusal Yenidoğan İşitme Taraması Kampanyası" Başkanlığımız Sağlık Bakanlığı, Dokuz Eylül, Gazi, Hacettepe ve Marmara Üniversitesi ile başlatılmıştır.
- Çeşitli televizyon programlarına katılım sağlanarak akraba özürlülüğü ve özürlülüğün önlenmesi, tabii afetlerde özürlülere yaklaşım, tıbbi rehabilitasyon ve önemi, özürlülüğü önlemede erken tanının önemi, özürlülüğün nedenleri ve önlenmesi konularında bilgi verilmiştir.
- Çeşitli televizyonlarda ilgi ile izlenen dizilerde özürlülüğün önlenmesi ile ilgili mesajların yer alması için konuyla ilgili mesajlar televizyon kanallarına iletilmiştir.

Panel- Sempozyum Çalışmaları

Özürlülüğün nedenleri ve önlenmesi özürlü bireylerin özürlerinin etkilerin azaltılması ve özürlerine bağlı ikincil sağlık sorunlarının önlenmesi konularında bir dizi panel/sempozyum çalışması gerçekleştirilmiştir. Aşağıda panellerin isimleri yer almaktadır

- Rett sendromu
- Özürlülerde beslenme
- Özürlülerde Ağız ve Diş Sağlığı
- Multipl Skleroza Tıbbi ve Sosyal Yaklaşım
- Spina Bifida Günleri

Basılı materyaller

- Başkanlığımız tarafından evlenecek çiftlerin sağlıklı çocuk sahibi olmaları konusunda bilgilendirmeyi hedefleyen "Sağlıklı Nesiller İçin Bir Armağan" projesi İzmit Yerel 21 Gündem işbirliği ile Dünya Bankası Küçük Hibeler Programına sunulmuş ve destek sağlanmıştır. Proje kapsamında 2003 yılında İzmit"te evlenen 2000 çifte kitap hediye edilmiştir.
- Yeni evlenecek çiftlerin sağlıklı çocuk sahibi olmaları konusunda bilgilenmeleri amacıyla "Sağlıklı Nesiller İçin Bir Armağan isimli bir broşür hazırlanmıştır

- Spina Bifida derneği ile işbiriği yapılarak Doğuştan özürlülüğe yol açan Nöral tüp defektleri ve önlenmesinde folik asitin kullanımı konusunda broşür hazırlanarak dağıtımı yapılmıştır.
- Özürlü ailelere yol göstermek ve rehberlik etmek amacıyla Türkiye'deki rehabilitasyon merkezleri rehberi hazırlanmıştır. Bu rehberde özürlülük, özür nedenleri özür türleri, rehabilitasyon ve önemi, rehabilitasyon merkezleri gibi bilgiler yer almaktadır.
- "Az Görenlerin Rehabilitasyonu" ve "İşitme Engelli Çocukların Ailelerine Öneriler" başlıklı kitapçıklar var olan özrün etkilerinin azaltılması ve ek özürlerin gelişiminin engellenmesi kapsamında basılmıştır.
- Özürlülerde ikincil sağlık sorunlarının azaltılması ve özrün etkilerinin azaltılması açısından önemli bir konu olan beslenme sorunları konusunda "Zihinsel ve Bedensel Özürlülerde Beslenme Sorunları ve Çözüm Yolları" isimli kitap hazırlanarak basılmış ve dağıtımı yapılmıştır.

SORU 3 :

Kamu kuruluşlarında ve özel sektörde engelli çalıştırma zorunluluğuna riayet edilmekte midir? Yüzde 3 özürlü çalıştırma zorunluluğunu takip etmekle yükümlü biriminiz var mıdır?

CEVAP 3 :

Özürlü işçiler

Kamuda 19.328 özürlü işçi çalışması gerekirken, 15.372 özürlü işçi çalışmakta ayrıca 1.054 kontenjan fazlası olarak çalışan bulunmaktadır.

Bu durumda kamudaki açık kontenjan sayısı 5.010'dur.

İş Kurumu Genel Müdürlüğü verilerine göre (Temmuz 2004)

Özürlü memurlar

Devlette çalışması gereken özürlü memur sayısı 47.000 iken çalışmakta olan özürlü memur sayısı 8.300'tür.

Devlet Personel Başkanlığı verilerine göre (Ocak 2004)

Özel Sektörde Özürlü İstihdamı

56.500 özürlü işçi çalışması gerekirken, yaklaşık 21.000 özürlü işçi çalışmakta ayrıca 1.035 kontenjan fazlası çalışan bulunmaktadır.

Bu durumda özel sektördeki açık kontenjan sayısı; 21.594'tür.

Özürlü çalıştırma zorunluluğu; Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığına bağlı Mesleki Rehabilitasyon ve İstihdam Dairesi Başkanlığı tarafından, ayrıca konunu önemi dolayısıyla Başkanlığın diğer birimlerince de takip edilmektedir.

Bununla beraber, özürlü işçi çalıştırma yükümlülüğünün (kamuda ve özel sektörde) takip ve denetiminden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, özürlü memur çalıştırma yükümlülüğünün takip ve denetiminden ise Devlet Personel Başkanlığı sorumlu ve yetkilidir.

SORU 4 :

Belirli şartlara haiz olan ve bu şartlara göre yüzde 3 özürlü çalıştırması zorunlu bulunan kurum, kuruluş ve işletmelerden bu güne kadar bu zorunluluğa uymadığı için cezalandırılan kaç işletme sahibi, kurum veya kuruluş bulunmaktadır? Bunlara verilen cezaların yıllara göre toplum miktarı ne kadardır?

CEVAP 4 :

Özürlü İşçi Çalıştırma Yükümlülüğünü Yerine Getirmeyen İşverenlerden Tahsil Edilen ve İş Kurumu Genel Müdürlüğü Hesabına Aktarılan para Cezaları

Yıl	Tahsil Edilen Para	Vadeli Anapara
1999	9.217.274.206	
2000	109.039.736.451	
2001	456.785.064.451	
2002	694.874.711.084	
2003	889.172.838.559	
16.12.2004 itibariyle	1.519.057.605.280	
TOPLAM	3.678.147.230.092	
VADELİ FAİZ (I)	*1.111.110.868.040*	*2.380.000.000.000*
VADELİ FAİZ (II)	*27.264.439.454*	*250.000.000.000*
TOPLAM	**4.816.512.537.586**	**2.630.000.000.000**

16.12.2004 tarihi itibariyle vadeli hesaptaki toplama para :3.763.365.307.494 TL

16.12.2004 tarihi itibariyle iki ayrı vadeli hesap mevcuttur.

I. Vadeli Hesapta : 2.380.000.000.000TL ana para 1.111.100.868.404TL faiz

II. II.Vadeli Hesapta : 250.000.000.000TL anapara 27.264.439.454 TL faiz bulunmaktadır.

7/4233

SORU 5 :

Kayıtlarınıza göre engelli olarak istihdam edilen kaç kişi bulunmaktadır? Bunları memur, işçi ve özel sektör gruplarına göre belirtir misiniz?

CEVAP 5 :

Çalışan Özürlülerin Sayısı

	Çalışan Özürlü Sayısı
Kamu Toplam	*23.672*
İşçi	15.372
Memur	8.300
Özel Sektör Toplam	*35.970*
Türkiye Toplamı	**59.642**

SORU 6 :

Türkiye genelinde engelli olup ta iş isteyen kaç kişi bulunmaktadır?

CEVAP 6 :

Türkiye genelinde işçi olmak için iş arayan özürlülere ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Özürlüler	47358	6810	54168	59184	8777	67961	25,46

2003-2004 Ocak-Ağustos Dönemi Toplam İş Arayan Özürlüler

Özürlüler	30725	4735	35460	23057	3568	26625	-24,92

Saygılarımla.

Güldal AKŞİT

Devlet Bakanı